

Oponentský posudek na disertační práci zpracovanou JUDr. Mgr. Martinou Matejovou na téma

PRÁVNÍ DIMENZE ROZPOČTOVÝCH VZTAHŮ V ČESKÉ REPUBLICE, V LUCEMBURSKU A V EVROPSKÉ UNII

Autorka si jako téma své disertační práce zvolila problematiku právní dimenze rozpočtového hospodaření, a to nejen v České republice, ale i v Lucembursku a v Evropské unii. Jedná se o téma velmi aktuální, a to zejména v souvislosti s nutností řešit současný nepříznivý vývoj veřejných financí a potřebností provedení reformy veřejných financí, která by zabránila dalšímu pokračování tohoto negativního vývoje.

Z formálního hlediska se disertační práce skládá z poděkování, prohlášení, obsahu, úvodu, 5 kapitol, závěru, seznamu použité literatury a přílohy.

Po úvodu, ve kterém autorka popisuje obsah své disertační práce a uvádí použité vědní metody, následují kapitoly věnované samotnému institutu státního rozpočtu, rozpočtovým zásadám v České republice a Lucembursku, rozpočtovým zásadám evropského rozpočtu, rozpočtovému procesu a nezávislým kontrolním institucím a státnímu rozpočtu. Určité shrnutí poznatků a úvahy de lege ferenda jsou uvedeny v závěru disertační práce. V této souvislosti lze uvést, že disertační práce je z hlediska systematického vhodně členěna.

Určitou výtku však směřuji k souladu tématu s obsahem disertační práce. Vzhledem k tomu, že téma disertační práce zní „Právní dimenze rozpočtových vztahů v České republice, v Lucembursku a v Evropské unii“, předpokládal jsem, že autorka bude pojednávat o rozpočtových vztazích, tj. pokusí tyto vztahy vymezit, popsat, komparovat v jednotlivých zemích apod. O rozpočtových vztazích však v disertační práci není zmínka, naproti tomu autorka pojednává zejména o rozpočtových zásadách a rozpočtovém procesu. Domnívám se proto, že práce by spíše mohla být nazvána „Právní dimenze rozpočtových zásad v České republice, v Lucembursku a v Evropské unii“.

První kapitolu autorka nazvala „Institut státní rozpočet“. V této kapitole se zabývá pojmem rozpočtu a rozpočtovou politikou. Dále se autorka věnuje historické a filozofické dimenzi rozpočtu, přičemž se již v těchto bodech disertační práce zaměřuje na Českou republiku, Lucembursko a Evropskou unii. Těmto pasážím disertační práce nelze nic vytknout a jsou určitým úvodem pro další kapitoly práce.

Druhá kapitola pojednává o rozpočtových zásadách v České republice a v Lucembursku. Na str. 31-33 autorka uvádí výčet rozpočtových zásad, přičemž není zřejmé, zda tento výčet je taxativní či demonstrativní. Zajímavá je úvaha na str. 36 disertační práce ohledně existence státních fondů. Tuto svou úvahu by autorka mohla blíže rozvést při ústní obhajobě.

O rozpočtových zásadách v Evropské unii je pojednáno v kapitole třetí disertační práce. Oceňuji zejména pasáž týkající se zásady vyrovnanosti, kde autorka uvádí praktický příklad řízení podle čl. 104 Smlouvy o založení Evropského společenství a rozhodnutí Evropského soudního dvora v této věci.

Rozpočtovému procesu v České republice, v Lucembursku a v Evropské unii je věnována kapitola čtvrtá disertační práce. V této souvislosti spatřuji mezi jednotlivými body této kapitoly určitou asymetrii, neboť v bodech pojednávajících o rozpočtovém procesu v Lucembursku a Evropské unii je pojednáno rovněž o rozpočtovém provizoriu, avšak nikoliv již tak v bodě o rozpočtovém procesu v České republice. U schématu na str. 90 disertační práce by dle mého názoru měl být uveden zdroj nebo pramen, neboť nepředpokládám, že autorkou tohoto schématu je autorka disertační práce. Stručnou kapitolu pátou věnuje autorka nezávislým kontrolním institucím.

K celkovému hodnocení práce bych uvedl, že je zřejmé, že autorka se daným tématem zabývala, prostudovala prameny a v daném tématu se orientuje. Pozitivně hodnotím komparativní přístup autorky a uvedení příkladů z praxe (např. rozbor rozsudku Evropského soudního dvora).

Dle mého názoru je práci na škodu, že většina vlastních názorů a úvah de lege ferenda je uvedena až v závěru disertační práce. Stěžejní části disertační práce se tak stávají více méně popisem dané problematiky s tím, že často je ohledně vlastních názorů a úvah de lege ferenda odkazováno na závěr disertační práce, který je však poměrně stručný.

Z hlediska stylistického a gramatického je disertační práce na velmi dobré úrovni. V práci se však přesto vyskytují chyby v psaní a překlepy (např. str. 12 „filcu“, str. 19 „nečekané zásady do ekonomiky“, str. 23 „kompetenční zákon z roku 1968“, str. 24 „nadají ovlivnit“, str. 58 „klíčovou role ministerstvo financí“, str. 66 „doporuční“, str. 71 „nebyly dodrženy pravidla“, str. 89 „může stejně tak rozpočet návrh rozpočtu“).

I přes uvedené výtky hodnotím celkově disertační práci kladně, považuji ji za velmi dobře zpracovanou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze dne 14. 11. 2007

JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
oponent